

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13855

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Γαλλική Επανάσταση	α. Εικονομαχία
2. Συνθήκη του Βερντέν	β. Ήττα από τον Κρούμο
3. Εγίρα	γ. Κάρολος Μαρτέλος
4. Νικηφόρος Α΄	δ. Πρώτο Σχίσμα
5. Ανεικονικές αντιλήψεις	ε. Όρκος του Σφαιριστηρίου στ. Μωάμεθ ζ. Διάσπαση της Αυτοκρατορίας του Καρόλου του Μεγάλου

(μονάδες 5)**ΑΠΑΝΤΗΣΗ:** 1-ε, 2-ζ, 3-στ, 4-β, 5-α

(2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Διανομή της Ρωμανίας
2. Μάχη του Κλειδίου
3. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών
4. Ανακάλυψη της Αμερικής από τον Κολόμβο
5. Ειρήνη της Αυγούστας

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Μάχη του Κλειδίου (1014), 2. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών (1054), 3. Διανομή της Ρωμανίας (1204), 4. Ανακάλυψη της Αμερικής από τον Κολόμβο (1492). 5. Ειρήνη της Αυγούστας (1555)

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: σκλαβηνίες, “καθολικός άνθρωπος”.

(μονάδες 8+7=15)

Σκλαβηνίες: Όταν οι Σλάβοι (από τον 7^ο αιώνα) εγκαταστάθηκαν μόνιμα σε εδάφη της σημερινής Ελλάδας δημιούργησαν τις λεγόμενες σκλαβηνίες, που ήταν νησίδες σλαβικού πληθυσμού, σκορπισμένες ανάμεσα στους ντόπιους.

Οι μόνιμες εγκαταστάσεις των Σλάβων στη Χερσόνησο του Αίμου είναι γνωστές με τον όρο **σκλαβηνίες**. Στο γεωγραφικό χώρο της Ελλάδας, όπως προαναφέρθηκε, οι σκλαβηνίες αποτελούσαν αυτόνομες νησίδες σλαβικού πληθυσμού, μικρότερης ή μεγαλύτερης έκτασης. Στη διάρκεια του 9ου αι., οι σκλαβηνίες που βρίσκονταν στα βορειοδυτικά της Χερσονήσου του Αίμου εξελίχθηκαν στα πρώτα κρατίδια των Σέρβων και Κροατών. Η ύπαρξη και η ανάπτυξη των δύο αυτών κρατιδίων διευκόλυνε τον εκχριστιανισμό των δύο λαών επί Βασιλείου Α'. Την ίδια εποχή (9ος αι.), οι σκλαβηνίες που βρίσκονταν στα νότια της Χερσονήσου του Αίμου άρχισαν να ενσωματώνονται στην επεκτεινόμενη θεματική διοίκηση του Βυζαντινού Κράτους. Οι σκλαβηνίες ήταν αρχικά ημιαυτόνομες και πλήρωναν φόρο υποτέλειας. (η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 13 και 26 του σχολικού βιβλίου)

Καθολικός άνθρωπος (Αναγέννηση): Καθολικός άνθρωπος (Homo universalis): Ο άνθρωπος με τα πολλαπλά ενδιαφέροντα, ο πολύπλευρα ανεπτυγμένος άνθρωπος, που αποτέλεσε ιδανικό της Αναγέννησης. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 206 του σχολικού βιβλίου)

([βλ. και σελίδα 119 του σχολικού βιβλίου]) Ο καθολικός άνθρωπος: Οι φορείς του ανθρωπισμού είναι βαθιά θρησκευόμενοι, επιζητούν όμως την αληθινή πίστη και τοποθετούν τον άνθρωπο στο κέντρο του κόσμου. Γι' αυτό η προσωπικότητά του πρέπει να είναι πολύπλευρη και να χαρακτηρίζεται από την αγάπη για δημιουργική και δραστήρια ζωή, καθώς και από την πίστη στις δυνάμεις του ανθρώπου, σωματικές και πνευματικές. Ο άνθρωπος αισθάνεται πλέον ελεύθερος και έτοιμος να αναλάβει την ευθύνη για τη διαμόρφωση του κόσμου του. Οι ανθρωπιστές οραματίζονται να διαμορφώσουν ένα νέο τύπο ανθρώπου, τον καθολικό άνθρωπο (homo universalis), δημιουργό του πολιτισμού του και υπεύθυνο για τη μοίρα του.)

ΘΕΜΑ 2

2.α Να εξηγήσετε τον ρόλο των προνοιάρων στον βυζαντινό στρατό.

(μονάδες 12)

Ο βυζαντινός στρατός την περίοδο των Κομνηνών (1081-1185) έπαψε να στελεχώνεται μόνο από μισθοφόρους αλλά κυρίως από προνοιάρους. Προνοιάρου

ονομάστηκαν οι στρατιωτικοί εκείνοι στους οποίους ο αυτοκράτορας παραχωρούσε αγροτικές εκτάσεις ή το δικαίωμα εισπραχης φόρων, με αντάλλαγμα την παροχή στρατιωτικής υπηρεσίας. Οι παροχές αυτές ονομάζονταν πρόνοιες, δεν αποτελούσαν ιδιοκτησία του προνοιαρίου αλλά του κράτους και επομένως ούτε μεταβιβάζονταν ούτε κληρονομούνταν. Οι προνοιαριοί ήταν έφιπποι πολεμιστές οι οποίοι συμμετείχαν στον πόλεμο επικεφαλής ομάδας, η αριθμητική δύναμη της οποίας ήταν ανάλογη με την έκταση της πρόνοιας που τους είχε παραχωρηθεί.

Στα χρόνια των Κομνηνών ο στρατός έγινε η κυρίαρχη τάξη στο Βυζάντιο και ζούσε εις βάρος του εξαθλιωμένου πληθυσμού. Γι' αυτό και πολλοί έσπευδαν να καταταγούν στο στρατό σε αντίθεση με παλαιότερες εποχές, που τον απέφευγαν και προτιμούσαν άλλα επαγγέλματα (Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 55-56 του σχολικού βιβλίου)

2.β. Ποιες ήταν οι συνέπειες της εξάπλωσης του Καλβινισμού στη Γαλλία;

(μονάδες 13)

Ο Καλβινισμός διαδόθηκε κυρίως στη Γαλλία, στις Κάτω Χώρες, στην Ελβετία και στη Σκωτία. Συνάντησε όμως σφοδρή αντίδραση από τους ηγεμόνες των δύο πρώτων χωρών, οι οποίοι τον θεωρούσαν ως διασπαστικό στοιχείο. Μάλιστα οι βασιλείς

της Γαλλίας, στην προσπάθειά τους να δημιουργήσουν ένα απόλυτα συγκεντρωτικό κράτος και να ανυψώσουν το γόητρο της χώρας στον ευρωπαϊκό χώρο, στράφηκαν με ιδιαίτερη βιαιότητα εναντίον των **Ουγενότων**, των Γάλλων καλβινιστών, με αποκορύφωμα τη σφαγή 2 χιλιάδων ανθρώπων στο Παρίσι τη **Νύκτα του Αγίου Βαρθολομαίου** (24 Αυγούστου 1572). Η νύκτα εκείνη αποτέλεσε την τραγικότερη σελίδα της ιστορίας των θρησκευτικών πολέμων στη Γαλλία.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 132 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική